

den på vänster fot något kyligare än på höger.

Undersökningen återspeglade sålunda inga kända fynd, avvikelser eller misstanke om akut blodpropp. Voltaren-tabletter ordinerades mot muskelinflammation och Trombyl-tabletter sattes in som en rutinmässig säkerhetsåtgärd. Han anser att hans kliniska bedömning vid undersökningstillfället var helt korrekt.

II Bedömning och beslut.

Nämnden ansåg att en patient som haft smärta i vaden sedan ett dygn måste utredas med avseende på om något hinder uppstått i blodflödet till eller från benet. Det var mycket troligt att pulsarna var nedsatta eller saknades redan vid den första undersökningen. Såvitt framgår av utredningen har inte läkaren ens palperat de artära pulsarna. Han borde ha remitterat patienten till sjukhus.

Påföljd: varning

En ovanlig orsak till spondylit

Anmälare: Fadern

Anmälld: Överläkare vid ortopedklinik

Orsak: Fel diagnos ledde till dödsfall
HSAN 1984/00

II En 20-årig man led av en mycket ovanlig medfödd sjukdom, »hereditär sensorisk och autonom neuropati typ 4« tidigare kallad »congenital insensitivity to pain and anhidrosis«. Sjukdomen innebär att det i de perifera nerverna saknas de tunna myeliniserade fibrer som förmedlar känselimpulser av smärta och temperatur samt styrimpulser för autonoma funktioner, bland annat svettsekretion och temperaturregulering. Endast ett totalt fall finns rapporterat i litteraturen. Eftersom inga smärt- eller temperaturimpulser kan förmedlas till hjärnan, drabbas dessa patienter ofta av skador, från skrubbsår och hematom till benbrott och brännskador. Om inte de skadade partierna skyddas, kliar dessa personer såren, som blir infekterade. De går dessutom på brutna ben, så att dessa läker fel. Personer med detta tillstånd får därför ofta komplicerade infektioner och tillväxtrubbningar.

Patienten hade sedan sex år vårdats vid upprepade tillfällen vid ortopedkliniken och blivit föremål för flera operationer i skelett och leder. Han sökte nu läkaren vid två tillfällen för symtom från vänster ben. Allmäntillståndet var opåverkat och det fanns inga tecken till infektion. Undersökning av ryggraden vi-

sade inget anmärkningsvärt. Läkaren bedömde att symtomen berodde på tryck mot ischiasnerven av en ortos. Patienten skrevs in som dagpatient, och han skulle tills vidare undvika ortosanvändning. En dryg månad efter det första besöket hade tillkommit allvarliga symtom på infektion i ryggen och röntgenundersökning visade spondylit, där kotor delvis förstörts. Bilden talade för att sjukdomen utvecklats under flera veckor. Infektionen utvecklade sig till allvarlig sepsis och patienten avled.

Ortopeden har »med vetskap om den tragiska utgången« funnit det sannolikt att spondyliten måste ha funnits vid de två första undersökningstillfällena, men att symtomen maskerats helt av patientens grundsjukdom. Han hävdade därför att han behandlat patienten med noggrannhet och omsorg.

II Bedömning och beslut

Nämnden fann att patienten med hänsyn till grundsjukdomen varit synnerligen svårundersökt. Ortopeden hade genomfört en grundlig undersökning och han kan därför inte kritiseras för att ha förbi-sett infektionen.

Anmälan lämnades utan åtgärd

Förtydligande

I nr 25 och 40 av Läkartidningen har rapporterats sammanställningar av kirurg- och allmänläkarärenden i HSAN. Underlaget för dessa var de ärenden som behandlats i nämnden och där besluten distribuerats till Tidningarnas telegrambyrå. Förutom dessa fall tillkommer emellertid dubbelt så många anmälningar, som avgörs genom ordförandebeslut utan att de behandlas i nämnden. Dessa fall distribueras ej till tidningarna, eftersom de bedöms vara av mindre allmänintresse. Om det varit möjligt att inkludera även dessa fall i ovannämnda sammanställningar, skulle andelen av anmälningarna som leder till påföljd vara betydligt lägre än vad som framgick i artiklarna. Den väsentliga avsikten med dessa var emellertid att försöka visa vilka typer av diagnoser eller felhandlingar, som var bakgrund till de ärenden som beslutats i nämnden.

Särtryck

Läkartidningen

Boken "Mannen bakom syndromet" har fått en efterföljare: "Kvinnorna och männen bakom syndromen" med 70 artiklar som publicerats i Läkartidningen under 1990–1996. Den tar upp namn som Asperger, Bichat, Fanconi och Waldenström. Här finns också män "bakom metoden", exempelvis Doppler och Röntgen.

Denna nya bok omfattar 248 sidor och är rikt illustrerad, även med färgbilder. Därtill finns en sammanställning (i förminskat utförande) av de uppskattade tidningsomslag som hör till serien.

Priset är 190 kronor + porto (60 kronor).

Kvinnorna och männen bakom syndromen

Beställer härmed.....ex av boken

.....
namn

.....
adress

.....
postnummer

.....
postadress

Insändes till LÄKARTIDNINGEN
Box 5603
114 86 Stockholm

Faxnummer: 08-20 74 35

www.lakartidningen.se
under särtryck, böcker